

Modul 1

Grunderna för inkluderande digitala medier: Medling för ett uppkopplat samhälle

Utvecklad av Kathryn O'Brien, EUEI

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.

Översikt över modul 1

Modul 1 introducerar INCLUDE ME+’s tillvägagångssätt och den digitala medlingens roll i att bygga inkluderande, deltagande och etiska digitala utrymmen.

Deltagarna utforskar hur digital medling hanterar felaktig information, utestängning och konflikter online, samtidigt som den stöder fredsbyggande och ansvarsfull kommunikation.

Genom exempel från verkligheten, EU-ramverk och interaktiva verktyg förser modulen lärare, studenter, media och civilsamhällesorganisationer med strategier för att tillämpa inkluderande metoder i sina egna sammanhang.

01

Att förstå INCLUDE ME+ och digital medling

Utforskar INCLUDE ME+ och hur det använder digital medling för att uppnå sina mål om att möjliggöra inkludering, deltagande och etisk kommunikation samtidigt som konflikter online minskas.

02

Behovet av medling i det digitala mediesamhället och viktiga intressenter

Behandlar felaktig information, utestängning, hatpropaganda och konflikter online samtidigt som ansvarsfullt digitalt medborgarskap och intressenternas ansvarsskyldighet främjas.

03

Etiska överväganden i digitala medier: Balans mellan yttrandefrihet och inkludering

Undersöker yttrandefrihet, plattformars ansvarsskyldighet och EU:s politik för digital inkludering. Interaktiva verktyg hjälper eleverna att tillämpa medlingsstrategier.

04

Tillämpa det du har lärt dig

Uppmuntrar deltagarna att reflektera, självutvärdera och planera hur de ska använda medlingsstrategier i sin egen yrkes- eller samhällskontext.

Modul 1 Introduktion

Denna modul behandlar **grunderna för inkluderande digitala medier** och betydelsen av **mediering** i dagens uppkopplade samhälle.

Den belyser hur digital mediering kan:

Främja inkludering och säkerställa att olika röster blir hörda

Stärka deltagandet i onlineforum

Stödja fredsbyggande och minska digitala konflikter

Den är avsedd för:

1. **Lärare och elever**
2. **Civilsamhällesorganisationer**
3. **Medieproffs**

*Tillsammans ska vi undersöka hur digitala metoder kan främja ett **respektfullt, inkluderande och ansvarsfullt engagemang online.***

Fokusområde: Inkluderande digitala medier och medling

Syfte: Att undersöka hur **digital medling** främjar **inkludering**, **medborgardeltagande** och **fredsbyggande** i ett uppkopplat samhälle.

Denna modul introducerar den **digitala medlingens** roll i att skapa respektfulla, säkra och inkluderande online-utrymmen. Den undersöker hur medling kan minska polarisering, stödja ansvarsfull kommunikation och stärka användare – särskilt från marginaliserade grupper – att med självförtroende engagera sig i digitala miljöer.

Nyckelord: *Inkludering, digitalt medborgarskap, medling, konfliktlösning online, medborgerligt deltagande, digital kompetens, hatpropaganda, felaktig information, digital dialog, ansvarsfull kommunikation, etisk moderering.*

Lärandemål

Ämne 1: Definiera digital medieförmedling

- Förstå begreppet och rollen som digital medieförmedling spelar samt den avgörande roll den har för **att främja inkludering** och **jämlik delaktighet** i digitala miljöer.
- Förstå väsentliga begrepp såsom **digital tillgänglighet**, **mediekunskap** och **ansvarsfullt digitalt medborgarskap** samt deras relevans för arbetet med digital inkludering.

Ämne 2: Förstå behovet av digital medling i ett digitalt samhälle

- Få insikt i de utmaningar som **felaktig information**, **digital utestängning** och **polarisering på nätet** medför.
- Förstå hur digital medling bidrar till att mildra dessa utmaningar, möjliggör **fredsbyggande** och **minskar digitala konflikter**.
- Känna igen de roller som **utbildare**, **medieaktörer**, **civilsamhällesorganisationer** och **beslutsfattare** spelar för att säkerställa ett ansvarsfullt digitalt engagemang.

Lärandemål

Ämne 3: Utveckla praktiska strategier för medling

- Lär dig hur du tillämpar digitala medlingstekniker för att delta i **etiska diskussioner online, motverka felaktig information** och **skapa inkluderande digitala utrymmen**.
- Använd interaktiva verktyg (t.ex. faktagranskning, rollspel, debatt-simuleringar) för att öva på medlingsmetoder i verkliga scenarier.
- **Undersök utmaningar och lösningar inom digital medling, inklusive AI-driven moderering och mänsklig medling, som** bidrar till att lösa konflikter online och främja inkludering.

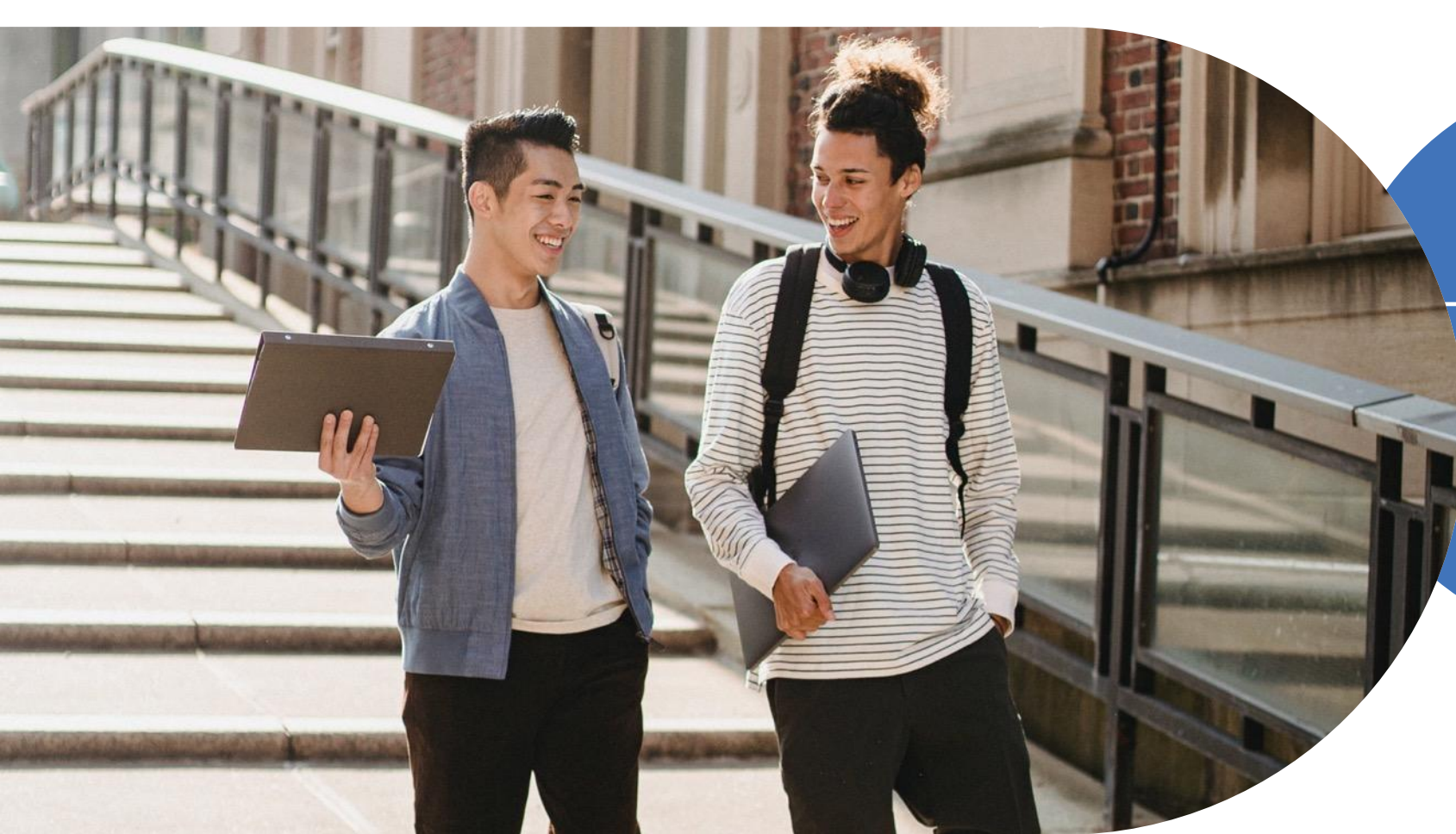
Ämne 4: Tillämpa det du har lärt dig

- Reflektera över nyckelbegrepp från modulen och koppla dem till din egen **kontext**.
- Gör en självbedömning av din förmåga att använda **medlingstekniker** för inkluderande digitalt engagemang
- Identifiera konkreta åtgärder du kan vidta för att främja **inkludering, ansvarstagande** och **fredsbyggande** genom digitala medier.

01

Att förstå INCLUDE ME+
och digital medling

Översikt

Att förstå INCLUDE ME+ och digital medling

Digitala medier kan både splittra och föra oss samman. I detta avsnitt presenteras **INCLUDE ME+-metoden**, som använder **digital medling** för att främja **inkludering, delaktighet** och **etisk kommunikation**. Här förklaras grunderna i **inkluderande digitala medier**, varför medling är viktigt och hur det möjliggör ett mer respektfullt, mångfaldigt och konstruktivt engagemang. Deltagarna får ta del av nyckelbegrepp och konkreta exempel för att förstå hur medling fungerar och varför det är så viktigt i dagens Europa.

Viktiga definitioner och begrepp för *att förstå* *INCLUDE ME+ och digital medling*

1 Digital medling: Att använda strukturerad dialog och faciliteringsverktyg för att minska konflikter och främja inkludering i digitala miljöer.

Inkluderande digitala medier: Utforma innehåll och plattformar som speglar och respekterar olika röster, särskilt marginaliserade grupper.

3 Etisk kommunikation: Uppmuntra ansvarsfullt digitalt beteende och respektfull diskussion online.

Minska polarisering och desinformation: Strategier för att motverka ekokammare och falska narrativ genom utbildning och medling.

5 Medborgerligt deltagande genom media: Hur digitala plattformar kan engagera användare i dialog, opinionsbildning och gemensam problemlösning.

Inledning: Varför digital medling är viktig för inkludering

Underrepresenterade grupper utsätts ofta för utestängning, fördomar och trakasserier på nätet i digitala miljöer. Hindren omfattar bristande tillgång, låg digital kompetens och begränsad synlighet i de dominerande berättelserna.

Polarisering, desinformation och hatpropaganda isolerar marginaliserade röster ytterligare och undergräver den samhälleliga dialogen.

Digital medling erbjuder verktyg och metoder för att göra online-utrymmen mer inkluderande, respektfulla och deltagande

Det hjälper till att hantera konflikter, stödja olika perspektiv och främja **konstruktivt engagemang** i digitala gemenskaper.

Vad är INCLUDE ME+?

Projektets fokus: INCLUDE ME+ ger underrepresenterade grupper möjlighet att delta fullt ut i det digitala samhället genom att främja etiska, inkluderande och säkra online-miljöer.

Huvudmål: Att bygga upp kapacitet hos lärare, elever, medieaktörer och det civila samhället för att medla i digitala konflikter och främja respektfullt och välgrundat deltagande.

Sektorsövergripande samarbete: Projektet bygger broar mellan **media, utbildning och det civila samhället** för att stärka den digitala inkluderingen, minska skadorna online och främja konstruktivt engagemang i hela Europa.

Vad är digital medling?

Digital medling avser strukturerade strategier och verktyg som används för att hantera interaktioner online, lösa digitala konflikter och främja respektfull kommunikation.

Varför det är viktigt: I en tid präglad av ökande desinformation och polarisering bidrar **digital medling** till att säkerställa trygga och inkluderande utrymmen för dialog och samarbete.

Inkluderande medling: Den stöder **marginaliserade röster**, minskar skador och främjar **fredsbyggande och medborgerligt deltagande** i digitala miljöer.

En undersökning av fyra fokusområden inom inkluderande digital medling

1. **Främja digital inkludering:** Säkerställa lika tillgång och deltagande i onlineforum.
2. **Förbättra medlingsverktyg:** Använda verktyg för att hantera konflikter och stödja respektfull dialog.
3. **Etiskt engagemang:** Uppmuntra ansvarsfull och inkluderande kommunikation online.
4. **Fredsbyggande via media:** Stödja dialog och minska polarisering genom digitala plattformar.

Fokusområde 1

Främja digital inkludering

Säkerställa lika tillgång, representation och deltagande i digitala medier

- **Digital inkludering** innebär att säkerställa att alla kan få tillgång till, förstå och delta i digitala utrymmen – oavsett bakgrund, förmåga eller plats.
- Det handlar om att ta itu med hinder som **låg digital kompetens, brist på internetåtkomst och diskriminering** i online-miljöer.
- Inkluderande digitala metoder bidrar till att minska ojämlikheten och ger marginaliserade grupper en starkare röst online.
- Exempel:
EU:s handlingsplan för digital utbildning – Främjar tillgängligt, högkvalitativt digitalt lärande och stöder insatser för att överbrygga den digitala klyftan.

👉 education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan

Fokusområde 2

Förbättring av
verktyg för digital
medling

Strategier, modereringsmetoder och interaktiva tekniker för inkluderande onlineengagemang

- Digitala medlingsverktyg främjar respektfull interaktion online och hjälper till att hantera konflikter i digitala miljöer.
- Viktiga metoder är **rollspel, strukturerade debattplattformar** och **tydliga riktlinjer för moderering**.
- Dessa verktyg främjar **inkluderande deltagande**, särskilt för marginaliserade röster.
- **AI och mänsklig moderering** kan minska felaktig information och skadligt innehåll.
- **UNESCO:s MIL-ramverk** stöder kritiskt och etiskt engagemang i digitala miljöer.
- INCLUDE ME+ tillämpar dessa verktyg för att främja en säkrare och mer inkluderande diskussion online.

Minska konflikter online och främja digital hövlighet

- Etiskt engagemang är nyckeln till att bygga förtroende och **minska polariseringen** i digitala rum.
- Respektfull diskussion innebär **aktivt lyssnande, faktabaserad kommunikation** och **medvetenhet om olika perspektiv**.
- Konflikter på nätet eskalerar ofta på grund av anonymitet, ekokammare och brist på gemensamma normer.
- Initiativ som **Tysklands ReSpeCT-kampanj** visar hur värdebaserad kommunikation kan motverka hatpropaganda och främja dialog.
- INCLUDE ME+ uppmuntrar elever att föregå med gott exempel genom etiskt beteende, främja **ansvarsfullt digitalt medborgarskap** och ifrågasätta exkluderande narrativ.

Fokusområde 3

Etiskt engagemang
och respektfull
dialog

PEACETECH LAB

Fokusområde 4

Fredsbyggande
genom digitala
medier

Att motverka polarisering och desinformation för att stärka den sociala sammanhållningen

- Digitala medier kan vara ett kraftfullt verktyg för **fredsbyggande** och hjälpa samhällen att övervinna splittring och bygga ömsesidig förståelse.
- Att ta itu med **felaktig information, hatpropaganda och polarisering på nätet** är avgörande för att förhindra eskalering och främja en inkluderande dialog.
- Initiativ som **PeaceTech Lab** använder media och teknik för att minska konflikter och stödja fredlig kommunikation över gränserna.
- INCLUDE ME+ främjar fredsriktade metoder såsom **faktagranskning, omformulering av narrativ och inter-kulturell dialog** genom digitala verktyg.
- Deltagarna utforskar hur dessa strategier kan tillämpas för att skapa **inkluderande och motståndskraftiga digitala gemenskaper**.

Fallstudie: Digital berättarkonst och försoning i Irland efter konflikten

- I Nordirland har digital berättarkonst bidragit till **fredsbyggande och läkning** efter "The Troubles".
- Projekt som "**Accounts of the Conflict**" delar personliga berättelser för att skapa förståelse mellan olika grupper.
- Dessa berättelser bidrar till **att utmana stereotyper**, främja **dialog** och stödja **försoning**.

[Accounts of the Conflict Archive \(Ulster University\)](#)

[Klicka för att se videon](#)

Reflektionsövning

Använd dessa frågor som vägledning för gruppdiskussioner eller individuella anteckningar

Personlig koppling:

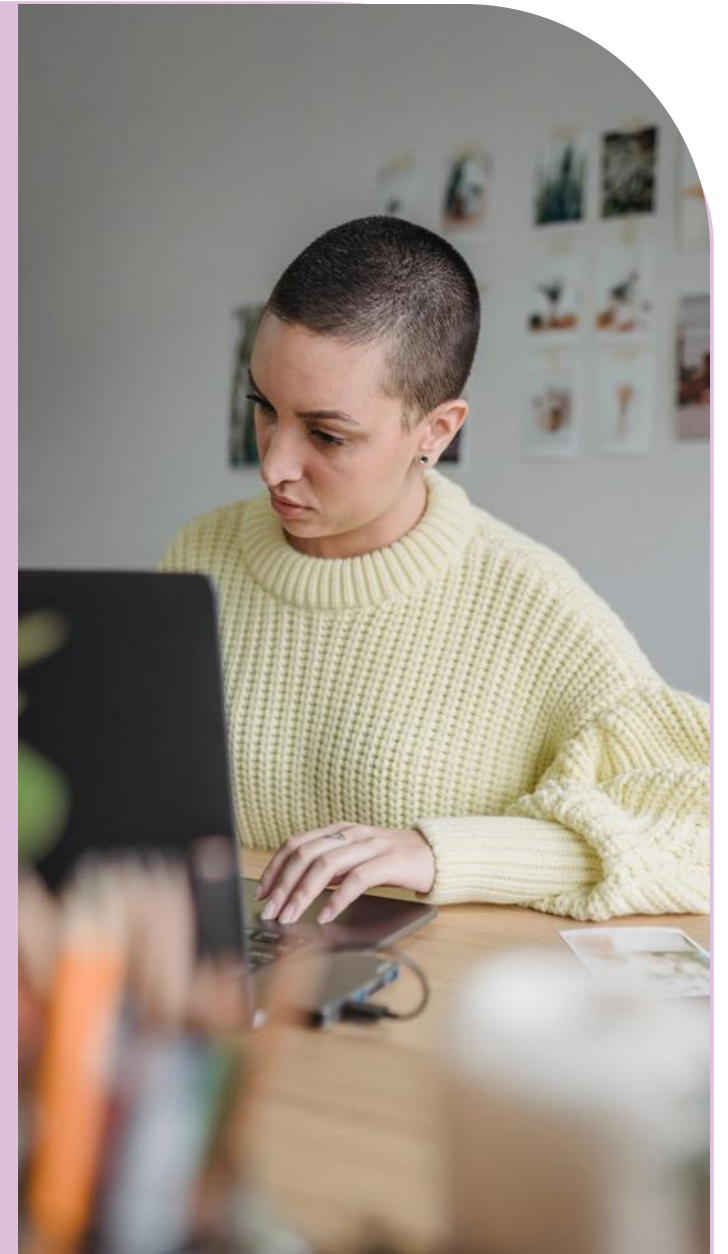
- Var har du sett **inkluderande** eller **exkluderande** digitala medier i praktiken – online eller i din egen omgivning?

Reflektion över påverkan:

- Hur påverkade detta deltagande, inflytande eller representation för olika grupper?

Din roll:

- Vilka åtgärder kan du vidta för att stödja **inkluderande digitala utrymmen** i ditt arbete eller dina studier?

02

Behovet av medling i det digitala mediasamhället och viktiga intressenter

Översikt

Behovet av medling i
det digitala
mediesamhället och
viktiga intressenter

Digitala medier kan föra människor samman – men också splittra dem. I takt med att felaktig information, hatpropaganda och utestängning ökar på nätet växer behovet av **kompetent medling**. I detta avsnitt undersöks varför medling är viktigt i dagens digitala samhälle och beskrivs de **viktigaste aktörernas** roller – lärare, civilsamhällesorganisationer, plattformar och beslutsfattare. Deltagarna får se hur inkluderande medling skapar säkrare och mer deltagarorienterade utrymmen på nätet.

Viktiga definitioner och begrepp inom *medling* i *det digitala mediesamhället* samt viktiga intressenter

1 Digital polarisering och desinformation: Förstå hur digitalt innehåll kan bidra till splittring, utestängning och konflikter.

Den digitala medlingens roll: Lär dig hur medlingsmetoder bidrar till att minska skador, främja inkludering och stödja respektfullt engagemang.

3 Intressenternas ansvar: Utforska hur lärare, media, civilsamhällesorganisationer och beslutsfattare bidrar till säkrare digitala miljöer.

Inkluderande digitalt medborgarskap: Lyft fram vikten av rättigheter, ansvar och deltagande i digitala utrymmen.

5 Att bygga förtroende i digitala utrymmen: Undersök hur transparens, ansvars-skyldighet och verktyg för faktagranskning främjar användarnas förtroende och medborgerligt engagemang.

Inledning: Utmaningar och intressenternas roller

Digitala plattformar formar hur människor interagerar, delar information och bildar sig åsikter – men de medför också allvarliga utmaningar. Felaktig information, hatpropaganda och utestängning kan spridas snabbt och fördjupa sociala klyftor.

I detta avsnitt behandlas:

Berättandets kraft för social förändring

Berättelser formar vår uppfattning: Berättelser kan utmana stereotyper, ge marginaliserade röster en mänsklig dimension och sätta konflikter i ett nytt perspektiv.

Digitala medier ökar räckvidden: Onlineplattformar gör det möjligt för olika grupper att dela erfarenheter, främja empati och påverka den allmänna opinionen.

Försoning genom berättelser: Personliga berättelser bidrar till att främja förståelse och läkning i situationer efter konflikter.

Exempel på detta är:

Kampanjen
#ReconciliationTalks
– personliga vittnesmål från
splittrade samhällen
i Nordirland

En undersökning av fyra fokusområden inom medling i det digitala samhället

1. **Medling i det digitala samhället** – Varför medling är viktigt för att hantera polarisering, utestängning och skador online.
2. **Mänsklig kontra AI-medling** – Styrkor, begränsningar och etiska frågor kring automatiserad kontra mänsklig moderering.
3. **Balans mellan yttrandefrihet och ansvar** – Hur digitala plattformar, användare och tillsynsmyndigheter kan stödja en öppen men respektfull diskussion.
4. **Främja fredsbyggande och sammanhållning** – Hur inkluderande digital medling stärker gemenskapen och minskar konflikter.

Fokusområde 1

Medling i det digitala samhället

Att hantera konflikter och polarisering i det digitala samhället

Digital medling spelar en avgörande roll för att navigera i dagens online-landskap. Utan tydlig medling riskerar digitala utrymmen att bli ekokammare eller fientliga miljöer.

- **Digital medling** bidrar till att minska konflikter, uppmuntra inkludering och främja respektfull interaktion.
- Dålig eller avsaknad av medling kan **underblåsa polarisering**, felaktig information och skada online.
- Effektiva metoder inkluderar **tydliga riktlinjer för moderering**, transparenta plattformspolicyer och inkluderande gemenskapsnormer.
- Medling handlar inte om censur – det handlar om **att möjliggöra konstruktiv dialog** samtidigt som användarna skyddas från skada.
- *Exempel: Facebooks övervakningsnämnd som en modell för ansvarsskyldighet hos tredjepartsplattformar.*

Fokusområde 2

Människa mot AI – medling

Jämförelse mellan mänsklig och AI-ledd medling vid hantering av digitala konflikter

Både mänsklig och AI-ledd moderering har en roll i hanteringen av online-dialog – men båda har sina styrkor och begränsningar.

- **Mänsklig moderering** tillför sammanhang, empati och etiskt omdöme. Det är avgörande i komplexa eller känsliga fall.
- **AI-moderering** erbjuder snabbhet och skala – och identifierar skadligt innehåll bland miljontals inlägg.
- **Begränsningarna med AI** inkluderar partiskhet i träningsdata, brist på nyanser och överdriven tillit till nyckelordsdetektering.
- **En kombinerad strategi** är ofta bäst – AI för effektivitet, människor för rättvisa och sammanhang.
- *Exempel: YouTube använder AI för att flagga innehåll, följt av mänskliga granskare som kontrollerar överklaganden.*

Fokusområde 3

Balans mellan
yttrandefrihet och
ansvar

Att navigera mellan etiska gränser: yttrandefrihet kontra ansvarsfull diskussion online

Att balansera yttrandefrihet med respektfull och inkluderande kommunikation är en central utmaning inom digital medling.

- **Yttrandefrihet** är en demokratisk rättighet, men den kan komma i konflikt med gemenskapens säkerhet och värdighet.
- **Moderationsdilemman** uppstår när innehåll är stötande men lagligt – vem bestämmer vad som får stanna kvar?
- **Inkluderande plattformar** syftar till att främja en öppen dialog samtidigt som användarna skyddas från skada.
- **Policyramverk** (t.ex. EU:s lag om digitala tjänster) vägleder plattformar i etiska modereringsrutiner.
- *Exempel: Debatter kring borttagning av innehåll på plattformar som X (tidigare Twitter) efter anmälningar om kränkningar online.*

Fokusområde 4

Främja
fredsbyggande och
sammanhållning

Digitala verktyg för fredsbyggande: Stärka den sociala sammanhållningen online

Digitala utrymmen erbjuder möjligheter att överbrygga klyftor, främja dialog och stödja förståelse efter konflikter.

- Fredsbyggande online innebär att man använder medieplattformar för att främja ett inkluderande och respektfullt utbyte.
- Verktyg som modererade forum, interaktiva dialogplattformar och utbildningskampanjer minskar spänningarna.
- Samarbete mellan civilsamhället, utbildare och plattformsleverantörer är avgörande för att upprätthålla dessa insatser.
- Digital berättarkonst och medier i lokalsamhället spelar en avgörande roll för att skapa gemensamma berättelser och hantera missförstånd.
- *Exempel: FN:s kampanj ”#Together” främjade social sammanhållning och solidaritet under covid-19 genom att dela inkluderande berättelser på digitala plattformar.*

Utmaningar i det digitala samhället och lösningar för medling

Utmaning	Medlingslösning
 Felaktig information	Initiativ för faktagranskning (t.ex. mediepartnerskap), AI-driven innehållsmoderering
 Digital utestängning	Program för digital kompetens, inkluderande designstandarder (t.ex. WCAG), prisvärd tillgång
 Polarisering	Dialogbaserade plattformar, främjande av mångsidigt innehåll, riktlinjer för algoritmisk transparens

Intressenternas roller inom digital medling och inkludering

Lärare:

Undervisa i mediekunskap, etisk kommunikation och inkluderande digitala metoder.

Civilsamhällesorganisationer:

Förespråka digitala rättigheter, stödja underrepresenterade grupper och utveckla verktyg för medling i samhället.

Medieaktörer:

Genomför ansvarsfull rapportering, säkerställ etisk moderering och motverka felaktig information.

Beslutsfattare:

Skapa rättvisa digitala regler, stödja inkluderande tillgång och främja ramverk för ansvarsskyldighet.

Teknikplattformar:

Utforma inkluderande gränssnitt, förbättra modereringsverktyg och stödja transparens i innehållsalgoritmer.

Intressenternas roller i praktiken

Lärare

Genomför workshops i klassrummet om hur man identifierar felaktig information och främjar en respektfull dialog online.

Civilsamhällesorganisationer

Genomför kampanjer som främjar säkra onlineforum för marginaliserade grupper (t.ex. ungdomar, migranter och minoriteter).

Medieplattformar

Införa **etiska** modereringsriktlinjer som involverar både AI och mänskliga granskare för att minska skadligt innehåll.

Beslutsfattare

Tillämpa lagar om öppenhet som kräver att plattformar rapporterar om borttagning av innehåll och modereringsrutiner.

Teknikutvecklare

Utforma digitala verktyg i samarbete med utsatta grupper för att säkerställa användbarhet och inkludering.

Fallstudie: YMCA Europas initiativ för digital jämlikhet

YMCA Europe har i samarbete med HP lanserat en kampanj för att förbättra den digitala tillgången och kompetensen i över tio europeiska länder.

Viktiga åtgärder:

- Delade ut över 30 000 digitala verktyg (t.ex. hörlurar, tangentbord)
- Inrättade digitala nav som erbjuder gratis utbildning och HP LIFE-kurser
- Samarbete med över 25 organisationer för att skapa lokal påverkan

Effekt:

- ✓ Ökat den digitala kompetensen hos utsatta grupper
- ✓ Möjliggjort bättre tillgång till utbildning och jobbopportuniteter

"Digitala kompetenshöjningssessioner för utsatta grupper" (YMCA)

[Klicka för att se videon](#)

Reflektions- och tillämpningsövning: Medling i praktiken

Tänk på din egen digitala miljö.

Reflektera över följande:

Var ser du de största utmaningarna – felaktig information, utestängning eller polarisering?

Vilka medlingsstrategier

(mänskliga eller AI) har du sett fungera bra – eller misslyckas?

Hur kan du, i din roll,

bidra till mer inkluderande och respektfulla digitala utrymmen?

Valfri aktivitet:

Välj en intressentgrupp (t.ex. lärare, beslutsfattare, media) och utarbeta en kort handlingsplan med 2–3 åtgärder som de kan vidta för att främja digital medling i ditt sammanhang.

03

Etiska överväganden:
Balans mellan
yttrandefrihet och
inkludering

Översikt

**Etiska överväganden:
Att hitta en balans
mellan yttrandefrihet
och inkludering**

I takt med att **digitala plattformar** formar kommunikationen uppstår spänningar mellan **yttrandefrihet** och **en inkluderande, respektfull diskurs**. I detta avsnitt undersöks hur man kan upprätthålla **yttrandefriheten** samtidigt som man hanterar **skadligt innehåll** och **utestängning**, med hjälp av **etiska principer, EU-politik** och fall från verkligheten som vägledning för **en balanserad digital medling**.

Viktiga definitioner och begrepp inom

Etiska

överbäganden: Balans mellan yttrandefrihet och inkludering

1 Yttrandefrihet: Rätten att dela med sig av sina åsikter utan censur – avgörande för demokratin, men begränsad när den orsakar skada.

Hatpropaganda: Alla former av kommunikation som angriper eller diskriminerar en grupp på grund av egenskaper som ras, religion, kön eller funktionsnedsättning.

2

3 Plattformars ansvar: Digitala plattformars skyldighet att moderera skadligt innehåll och skydda användarnas rättigheter på ett ansvarsfullt sätt.

Inkludering i digitala utrymmen: Att säkerställa att alla röster, särskilt från marginaliserade grupper, blir hörda, respekterade och skyddade online.

4

5 Etisk moderering: Att tillämpa rättvisa och konsekventa regler för att hantera innehåll, och balansera rätten att yttra sig med skyldigheten att skydda.

Inledning: Att navigera i etiken inom digital kommunikation

Digitala plattformar är idag viktiga arenor för yttrandefrihet, debatt och kontakt. Men med detta inflytande följer också ett ansvar. Etiska riktlinjer hjälper oss att hantera yttranden, skydda rättigheter och främja ett respektfullt samspel.

Varför det är viktigt

Okontrollerat yttrande kan orsaka skada. Överdriven moderering kan tysta röster. I detta avsnitt undersöks hur man hittar en balans.

Vad du kommer att lära dig

Viktiga principer för etisk kommunikation, gränserna för yttrandefrihet och hur inkludering och säkerhet kan samexistera med öppet uttryck.

Etiska ramverk

Innehåller referenspunkter såsom **EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna**, **UNESCO:s riktlinjer** och nationella bestämmelser som styr plattformars beteende.

Viktiga rättsliga och etiska ramverk för digitala medier

Regleringar styr hur digitala plattformar balanserar rättigheter, säkerhet och ansvar. Att förstå dessa bidrar till att säkerställa en etisk och laglig förmedling.

1

Lagen om digitala tjänster (DSA): Fastställer regler för onlineplattformar för att hantera olagligt innehåll, säkerställa transparens och skydda grundläggande rättigheter.

2

Allmänna dataskyddsförordningen (GDPR): Reglerar användning av data och integritet, vilket säkerställer att användarna har kontroll över sina personuppgifter.

3

Lagen om digitala marknader (DMA): Reglerar stora digitala plattformars makt för att främja rättvis konkurrens och användarnas valfrihet.

4

Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (ECHR) – artikel 10: Skyddar rätten till yttrandefrihet, med begränsningar för att förhindra skada och hat.

5

EU:s uppförandekod om desinformation: En frivillig standard för plattformar och annonsörer för att motverka falskt innehåll, främja öppenhet och stödja faktagranskning.

Att förstå lagen om digitala tjänster (DSA)

Vad är det?

DSA är en EU-förordning som fastställer tydliga regler för onlineplattformar för att skydda användare och upprätthålla grundläggande rättigheter.

Plattformarnas ansvar:

Plattformarna måste agera snabbt mot olagligt innehåll, förbättra algoritmernas transparens och tillhandahålla tydliga

Användarnas rättigheter:

Användare har rätt att **överklaga modereringsbeslut**, få tillgång till **transparent reklam** och få tydlig information om **borttagning av innehåll**.

Varför det är viktigt:

DSA stärker **ansvarsskyldigheterna**, främjar **säkra online-miljöer** och skyddar **yttrandefriheten** samtidigt som skadligt innehåll bekämpas.

Europadomstolen och yttrandefriheten – artikel 10

Vad den säger:

Var och en har rätt till yttrandefrihet, vilket innefattar rätten att hysa åsikter samt att sprida information och idéer utan ingripande från offentliga myndigheter.

Begränsningar:

Denna rättighet kan begränsas av skäl som allmän säkerhet, skydd av hälsa eller moral, eller andras rättigheter (t.ex. hatpropaganda, uppvigling).

Varför det är viktigt:

Det ger en rättslig grund för både att skydda yttrandefriheten och att motivera moderering när yttranden orsakar skada.

Exempel:

En mediekanal får publicera kontroversiella åsikter, men hatpropaganda riktad mot en minoritetsgrupp kan begränsas juridiskt enligt artikel 10.2.

DMA och AI-lagstiftning: säkerställa rättvisa och ansvarsskyldighet

Att

Vad DMA gör:

Reglerar mäktiga onlineplattformar ("gatekeepers") för att förhindra orättvisa metoder, främja konkurrens och skydda användare från manipulation.

Målen med AI-regleringen:

Säkerställer en säker och transparent användning av AI. AI-system med hög risk (t.ex. inom rekrytering eller utbildning) måste uppfylla strikta krav såsom mänsklig övervakning och tydlig märkning.

Exempel:

DMA

Förhindrar att en plattform rankar sina egna tjänster högre än konkurrenternas.

Exempel:

AI-lagen

Krav på mänsklig granskning av automatiserade beslut i rekryteringsverktyg

Rättsliga och etiska aspekter vid moderering

Viktiga principer:

Öppenhet: Användarna bör förstå varför innehåll tas bort eller flaggas.

Överklaganden: Plattformer måste erbjuda tydliga och tillgängliga sätt att överklaga

Övervakning: Oberoende organ eller interna granskningspaneler bör bedöma komplexa eller

Mål:

Att balansera yttrandefriheten med skyddet av användarna mot skada, och säkerställa en rättvis och ansvarig innehållsstyrning.

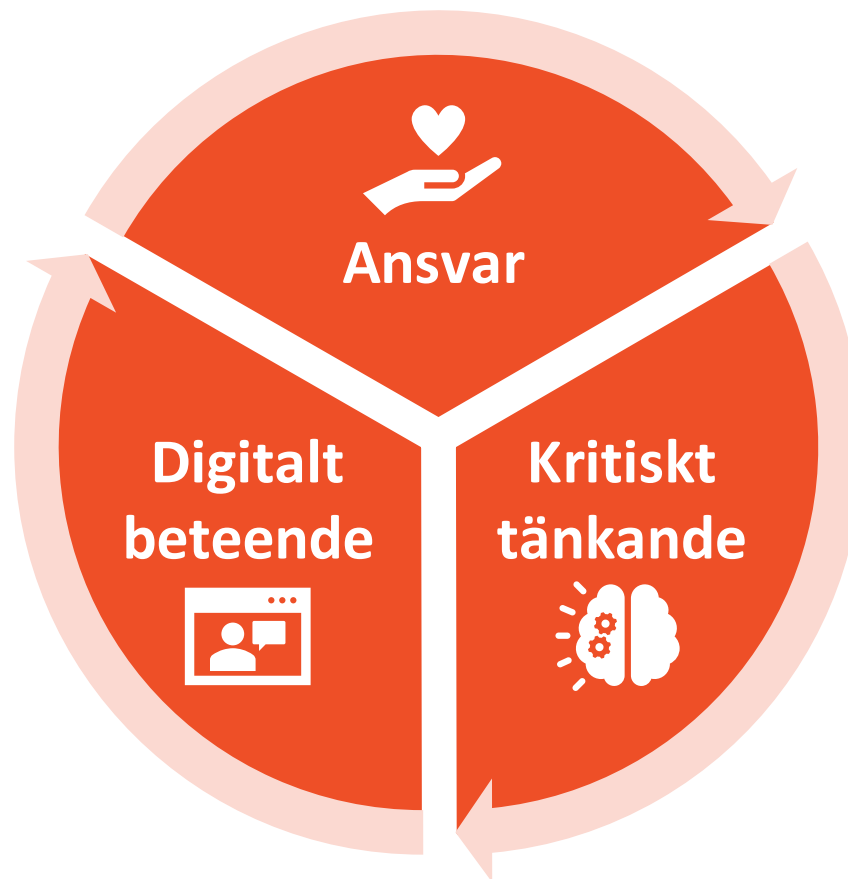
Ansvarsfullt digitalt medborgarskap: Att uppträda etiskt på nätet

Vad det innebär: Att delta online på ett respektfullt, välinformerat och socialt ansvarsfullt sätt.

Ta ansvar för dina handlingar och deras inverkan på andra.

Varför det är viktigt: Främjar säkrare och mer inkluderande digitala utrymmen och bygger förtroende i online-gemenskaper.

Öva på respektfull kommunikation, undvik skadligt innehåll och delta konstruktivt.

Utvärdera källor, ifrågasätt fördomar och undvik att sprida felaktig information.

Verktyg för mediekunskap och faktagranskning

Vad är mediekunskap?

Förmågan att ta del av, analysera, utvärdera och skapa media på ett kritiskt och välgrundat sätt.

Varför det är viktigt:

Ger användarna möjlighet att upptäcka felaktig information, motstå manipulation och fatta välgrundade beslut.

***Tips:** Kontrollera alltid innehållet mot flera pålitliga källor innan du delar det.*

Snopes:

Verifierar populära rykten och virala påståenden

EUvsDisinfo:

Motverkar desinformation från utländska källor

FactCheck.org:

Analyserar påståenden i media och politik

Googles verktyg för faktagranskning:

Identifierar verifierad information i artiklar

Verktyg för innehållsmoderering: Människor och AI i praktiken

Mänskliga moderatorer: Hanterar komplext och känsligt innehåll.

AI-verktyg: Upptäcker överträdelser som hatpropaganda eller felaktig information i stor skala.

Hybridmetod: De flesta plattformar kombinerar AI:s snabbhet med mänskligt

Transparensrapporter

Plattformar (t.ex. Meta, X, YouTube) delar:

- ✓ Borttaget innehåll och skäl
- ✓ Överklaganden och utfall

Pågående problem

- Algoritmiska fördomar
- Inkonsekventa beslut
- Begränsad tydlighet för användarna om moderering

Digital tillgänglighet och jämlikhet: Inkluderande redan från början

Digital
tillgänglighet

säkerställer att alla, inklusive personer med funktionsnedsättning, kan använda onlineplattformar och verktyg

WCAG

Fastställer internationella standarder för tillgängliga webbplatser (t.ex. alt-text, tangentbordsnavigering, kontrastförhållande)

Inkluderande design

Utformar från början för olika behov (t.ex. flerspråkigt innehåll, stöd för skärmläsare, tydlig layout).

Jämlikhet i tillgång

Åtgärdar den digitala klyftan – uppkoppling, kompetens och överkomliga priser – särskilt i marginaliserade samhällsgrupper.

Algoritmiska fördomar och AI-etik: Rättvis och inkluderande teknik

Algoritmisk

Uppstår när AI-system återspeglar eller förstärker ojämlikheter på grund av partiska data, felaktiga antaganden eller bristande mångfald i utformningen.

Partiskhet i

AI lär sig ofta av historiska data som kan innehålla samhällsliga fördomar (t.ex. kön, ras, funktionsnedsättning).

Etisk AI

Innebär transparens, rättvisa, ansvarsskyldighet och inkluderande design i AI-system och beslutsprocesser.

Rättvisa i praktiken

Kräver regelbunden granskning, mångsidiga datakällor och mänsklig övervakning för att förhindra diskriminering inom områden som rekrytering, polisarbete och innehållskuration.

Fallstudie: Flernivåmoderering mot hatpropaganda

Som svar på den växande oron kring hatpropaganda har Twitter/X infört en modereringsstrategi i tre steg:

AI-verktyg skannar och flaggar skadligt innehåll i realtid

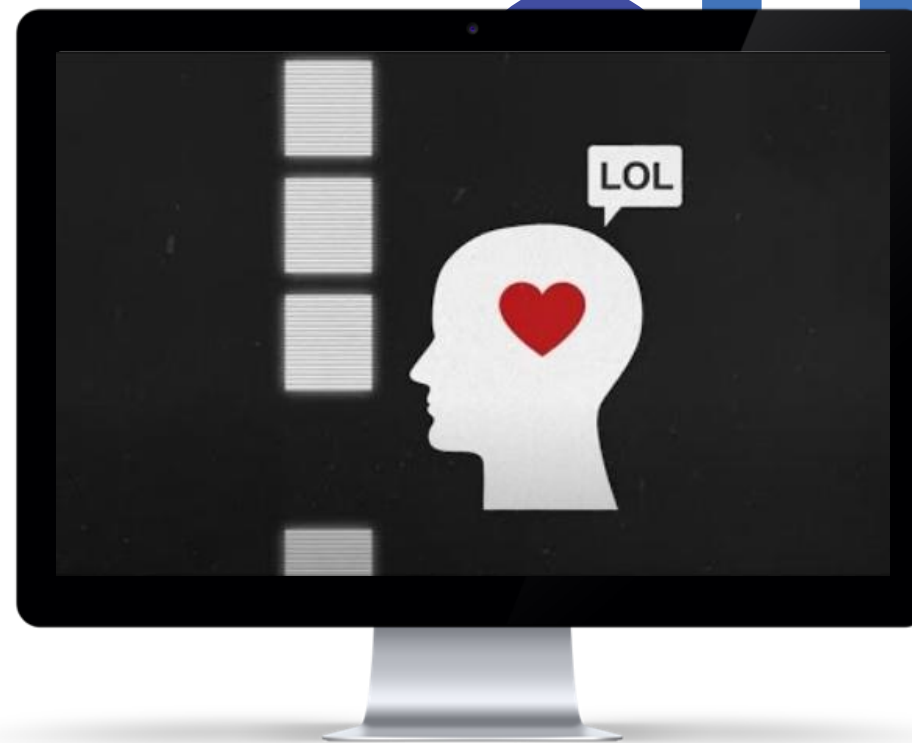

Mänskliga moderatorer bedömer flaggat innehåll utifrån sammanhanget

Användarnas möjlighet att överklaga säkerställer transparens och ansvarsskyldighet

Detta flerskiktade system syftade till att förbättra svarstiderna, minska partiskheten och återuppbygga användarnas förtroende för plattformens moderering.

"Vad är innehållsmoderering? Moderering kontra censur"

[Klicka för att se videon](#)

Praktisk övning: Rollspel och faktagranskning i praktiken

Mål: Tillämpa digital medling och mediekunskap genom en praktisk övning som simulerar verkliga utmaningar.

Rollspel om moderering

- Deltagarna agerar innehållsmoderatorer på en fiktiv plattform.
- Granska exempel på inlägg och besluta: **Tillåt, flagga, ta bort** eller **eskalera**.
- Diskutera besluten i smågrupper med hänvisning till **DSA, artikel 10** och **principerna för inkludering**.

Utmaning i faktagranskning

- Använd verktyg som **Snopes, EUvsDisinfo** och **Google Fact Check Explorer**.
- Verifiera tre nyhetsrubriker (tillhandahållna eller hittade online).
- Reflektera över hur felaktig information sprids och hur faktagranskning stärker digital inkludering.

Sammanfattning: Hur bidrar dessa verktyg och strategier till ett ansvarsfullt digitalt medborgarskap och minskar skadliga effekter på nätet?

Reflektion – Etik och inkludering i praktiken

Fundera över följande frågor för att reflektera över din egen situation och ditt digitala engagemang:

- 1** Vilka etiska utmaningar möter du i ditt digitala eller yrkesmässiga liv?
- 2** Hur balanserar du yttrandefrihet med behovet av att säkerställa respektfulla och inkluderande utrymmen?
- 3** När har du sett att moderering har misslyckats eller lyckats med att hantera diskussioner online?
- 4** Vilken roll kan du spela för att stödja etiska och inkluderande digitala utrymmen?
- 5** Vilka verktyg eller strategier från denna modul kan vara användbara i ditt arbete?

Modul 1: Grunderna i inkluderande digitala medier: Medling för ett uppkopplat samhälle

Du har slutfört **modul 1: Grunderna i inkluderande digitala medier: Medling för ett uppkopplat samhälle**

Nästa är **modul 2: Digitala medier och regionala berättelser: Att underlätta förståelse över gränserna**

www.includememedia.e

Tack

Har du några frågor?

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.